

ТАК ХОЧЕТЬСЯ ЗАЙТИ У ШКІЛЬНІ ДВЕРІ...

Коли я вперше побачила цю жінку з посрібленим волоссям у кабінеті ветеранської організації, мене вразила її надзвичайна лагідність, яка бриніла у погляді, голосі, в кожній її зморщці. Згодом я дізналася, що Марія Костянтинівна Чубай працювала в школі – вчителем і директором. Не просто працювала, жила – своїми вихованцями, колективом, галасливим виром шкільних буднів і лункою тишею канікул. А нещодавно у невимушеній розмові я змогла познайомитися ближче з цією особливою жінкою і вже була вражена її скромністю і мудрістю. Життєва історія Марії Костянтинівни може стати матеріалом для цілої книги. Адже з професійними досягненнями і особистими radoщами жінка відчула біль втрати найрідніших людей: одне за одним покинули цей світ чоловік, син, мама...

ПЕРШИЙ ІНСТИТУТ – ФЕРМА

Як свідчить паспорт, народилася Марія Хомич у с. Хорів 22 березня 1939 року, проте не так давно жінка побачила запис у церковній книзі, який стверджує, що вона з'явилася на світ 4 серпня 1939-го. Тож тепер жінка приймає вітання з нагоди уродин двічі на рік.

Не безхмарним було дитинство Марії, як і у всіх дітей війни. Із фронту хворим повернувся батько. Мама, Ольга Степанівна, працювала на фермі, тож Марійка частенько їй допомагала годувати свиней. Після закінчення місцевої школи, коли багато молоді виїжджало на Донбас, дівчина пішла здобувати життєву кваліфікацію на ферму. Ольга Степанівна, на той час депутат Верховної Ради України (від Острозького та Здолбунівського районів, не хотіла відпускати дівчину з села, щоб

уникнути дорікань знайомих, мовляв, депутат свою дочку в гній не пустить, а прилаштує на кращу роботу, в місті. Брат Анатолій (майбутній художник), який народився 1944-го, теж перший стаж здобував у колгоспі. Пізніше Марії запропонували прийняти сільський клуб. Після навчання в обласній партійній школі хорівчанку направили працювати у Березнівський та Костопільський райони. Цей період був наповнений щоденними хвилюваннями, адже у поліських селах на межі 50-60-х років ще діяли загони УПА, записки з погрозами підкидали і Марії.

– Кожна влада від Бога, тоді був такий час і я була змушена працювати парторгом, – висловлює свою позицію Марія Хомич сьогодні.

Я – НЕ ДИРЕКТОР, Я – ВЧИТЕЛЬКА

На Березнівщині знайшла Марія і свою долю, а згодом вирішила здобути вищу освіту. До Львівського університету жінка вступала з новонародженим сином Славиком. Хімія та біологія стали справжнім покликанням нашої землячки. Ці предмети Марія Костянтинівна читала учням вечірньої та середньої школи в Оженині (на селищі цукрозаводу та в селі). У 1978 році вчительці запропонували стати директором Оженинської школи, яка тоді була розташована у приміщенні костелу.

(Початок. Продовження на 6-й стор.).

ТАК ХОЧЕТЬСЯ ЗАЙТИ У ШКІЛЬНІ ДВЕРІ...

(Продовження. Початок на 1-й стор.).

– Довго мені довелося «битися», – згадує моя співрозмовниця, – але нову школу (сьогодні це Оженинська ЗОШ І-ІІІ ст. №2-ДНЗ (дитячий садок) вдалося збудувати, хоч було чимало таких, що не вірили у цю справу.

Працюючи на посаді директора, Марія Костянтинівна продовжувала викладати улюблені предмети, вважаючи, що неможливо аналізувати роботу колега, якщо самі не проводили уроків.

– Не можна казати, що є погані, а є добрі вчителі. Є педагоги, які закохані у свою справу, а є такі, що вступили до педінституту і мусять тепер працювати за фахом. Я завжди казала своїм випускникам: ідіть здобувати професію вчителя, якщо справді любите школу і дітей. Приємно, що мої колишні учні стали талановитими вчителями. Моя вчителька хімії і біології була вчителем від Бога, мені теж подобалися ці предмети, тому її вирішила вивчитися на вчительку, щоб передавати знання іншим. Готуючись до уроків, завжди намагалася внести щось нестандартне, цікаве, нове, – ділиться професійним досвідом відмінник народної освіти.

– Мені казали: хто б за чим до тебе не прийшов, завжди став себе на його місце. Я так і робила. За все життя я ні з ким не сварилася, старалася не образити, а вислухати і допомогти. Однаково ставилася до вчителя і техпрацівника. Дехто казав, що я повинна бути строгою, бо ж директор. Коли незнайомі люди запитували, ким я працюю, я відповідала, що вчителькою, бо не прагнула підкреслювати, що я директор, вишуватися над іншим, – без тіні пафосу зізнається Марія Костянтинівна.

Майже двадцять років очолювала Марія Чубай Оженинську школу. Коли у 1997-98 роках відійшли у вічність троє найдорожчих людей, а увага і турбота були потрібні вітчиму Марії Костянтинівні (хоч неодноразово їй радили віддати хворого і сліпого у будинок престарілих), сільська вчителька залишила стіни шкільної домівки. Звичайно, дуже важко було відвинути від такого рідного шуму дітей, голосу дзвоника, зборів і нарад. Так хотілося бути між людьми...

У СПІЛКУВАННІ З ВЕТЕРАНАМИ

Вихід знайшовся, коли в 90-х роках по селах і містах створювалися осередки товариства «Просвіта». Марія Костянтинівна дванадцять років керувала цією районною організацією. Щокварталу «просвітяни» проводили свята, «вогники», на кожну зустріч йшли з особливим піднесенням. Тут пенсіонерка змогла віддатися іншій улюбленій справі – написанню сценаріїв та організації урочистостей, концертів, заходів, спрямованих на відродження української національної культури, на висвітлення замовчуваних раніше сторінок історії. Але згодом усе це трішки загасло.

З 2007 року Марія Костянтинівна – секретар Острозької районної організації Всеукраїнського об'єднання ветеранів (голова Василь Захарчук).

– Прикро, але сьогодні ніхто не згадає про ветеранів війни, а вони ж у

важкі післявоєнні часи піднімали село з руїн, відновлювали колгоспи. Пам'ятаю, як ми з мамою косили, заготовляли харчі для худоби, – згадує минуле Марія Костянтинівна. – У перші роки незалежності відчувався такий підйом, творчий запал до відродження несправедливо забутого. А зараз така пасивність з боку влади. Наша «ветеранка» організує поїздки на Гурби, Козацькі могили, цікавиться долею наших ветеранів, вітає зі святами. Вони ж не хочуть бути забутими.

ЛІРИКА – ДЛЯ ДУШІ, ПІСНЯ – ДЛЯ УСІХ

Пісня – це одна стихія колишньої вчительки. Чи не єдине, в чому з радістю зізнається жінка, – це любов до пісні.

– Все життя співаю. Ще з 5 класу виступала у шкільному ансамблі, брала участь у колгоспному хорі, районному вчительському. Бувало, прийду зі школи, проспівую зо три пісні, тоді сідаю за уроки, – посміхається активна пенсіонерка. Її голос і сьогодні прикрашає родинні зустрічі, дружні посиденьки та масові зібрання, де лунає красива душевна пісня. Обмовилася наша гостя і про те, що пише вірші, щоправда, для душі, а не для оприлюднення. У редакції вона зачитала декілька своїх ліричних поезій, в яких домінує мальовнича природа: проліски і калина, маки і верби, навіть берізка під балконом заслужила окрему присвяту, проте публікувати всі віршовані переживання Марія Чубай відмовилася.

ГОЛОВНЕ – БУТИ МІЖ ЛЮДЬМИ

Проживає Марія Костянтинівна на селищі цукрозаводу. Так склалося, що дочка Світлана, троє онуків та двоє правнуків проживають далеко (в Одесі, Києві), тому бачаться рідко. А людина все-таки істота соціальна, прагне спілкування і уваги. Та здається, не відчуває самотності наша героїня, яка до всього ж вправна кулінарка. Смак її випічки чи салатів знають жителі цілого району. А ще Марія Костянтинівна зберігає справжню реліквію – образ Ісуса Христа, вишитий рушми її батька під час перебування на лікуванні у Саратові 1943 року. Погодяться, тонка робота виконана пораненим чоловіком вже заслуговує захоплення, а ще ж потрібно було у незнайомому місті знайти кольорові нитки і папірнок. Справді, історія цієї сім'ї просто вимагає окремого дослідження та музейного куточка.

– Саді відвідувати і літа пройдуть, але не треба сумувати, хникати, що молодість проминула, а згадувати усе хороше, – переконана ця щирої душі жінка. Важливо, на її думку, не втрачати зв'язку з людьми. Тому так радіє ветеран педагогічної праці випадковим чи організованим зустрічам з колишніми колегами та учнями, запрошенням на шкільні свята. Часто ноги самі несуть до шкільного подвір'я, бо так хочеться побути між людьми, подивитися на теперішніх школярів.

– Ось така вона – Марія Костянтинівна Чубай. Жінка, яка прагне свята і вміє створити його для інших. Ця людина випромінює особливу енергію добра та чуйності. Коли спілкуєшся з нею, з'являється величезне бажання перейняти її життєву мудрість та незгасний оптимізм, прислухатися до її повсякденних принципів. Нехай же подальше життя цієї дивовижної і такої простої жінки буде наповнене натхненням, світлим барвами, новими зустрічами та відкриттями.

Вікторія КРИГЕР

